

520.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 25 kwietnia 1934 r.

**wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu
i Handlu o Portowej Komisji Rozjemczej.**

Na podstawie art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o pracy robotników portowych w Gdyni (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 646) zarządza się co następuje:

I. Skład Portowej Komisji Rozjemczej.

§ 1. Komplet Portowej Komisji Rozjemczej składa się:

- a) z przewodniczącego, wyznaczonego przez Ministra Opieki Społecznej,
- b) członka, wyznaczonego przez Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni,
- c) członka, wyznaczonego przez Komisarza Rządu w Gdyni,
- d) z ławników, w ilości nieprzekraczającej ośmiu, powoływanych przez przewodniczącego Komisji w połowie ze strony pracodawców z list kandydatów, zgłoszonych przez stowarzyszenia pracodawców portowych i Izbę Przemysłowo-Handlową w Gdyni, w połowie z list kandydatów, zgłoszonych przez stowarzyszenia (związki zawodowe) pracownicze, obejmujące robotników portowych (§ 4).

§ 2. (1) Przewodniczącego Portowej Komisji Rozjemczej powołuje na okres lat trzech Minister Opieki Społecznej.

(2) Przewodniczący Portowej Komisji Rozjemczej ustępuje automatycznie z upływem terminu, na który został powołany, a w okresie urzędowania — na skutek odwołania przez Ministra Opieki Społecznej.

§ 3. (1) Przewodniczący Portowej Komisji Rozjemczej zwraca się do Dyrektora Urzędu Morskiego oraz do Komisarza Rządu w Gdyni o wyznaczenie do Komisji na okres lat trzech swoich przedstawicieli.

(2) Członkowie Portowej Komisji Rozjemczej, wyznaczeni przez Dyrektora Urzędu Morskiego i Komisarza Rządu, ustępują z Komisji automatycznie z upływem terminu, na który zostali powołani, a w okresie urzędowania — na skutek odwołania przez władzę, która ich powołała.

§ 4. (1) W celu ustalenia listy kandydatów na ławników Portowej Komisji Rozjemczej, Przewodniczący Komisji zwraca się raz na trzy lata do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni oraz do wszystkich stowarzyszeń pracodawców portowych i stowarzyszeń (związków zawodowych) pracowniczych, obejmujących robotników portowych, o przedstawienie kandydatów na ławników w liczbie po dziesięciu przez każde stowarzyszenie i Izbę Przemysłowo-Handlową w Gdyni. Lista ta w razie potrzeby może być uzupełniana przed upływem trzyletniego terminu.

(2) Wszystkie stowarzyszenia pracodawców portowych mogą powierzyć złożenie jednej wspólnej listy kandydatów Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. W tym przypadku do złożenia listy kandydatów od pracodawców obowiązana jest Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni.

(3) Przedstawiani przez organizacje kandydaci na ławników powinni odpowiadać warunkom, wymienionym w § 5.

§ 5. Na ławnika portowej Komisji Rozjemczej może być powołany ten, kto posiada odpowiednie warunki, przewidziane dla ławnika sądu pracy w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o sądach pracy (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 350), przyczem jednak mogą być powoływani posłowie do Sejmu i senatorowie.

§ 6. (1) Kandydat na ławnika nie może uchylić się od objęcia tego stanowiska, chyba, że:

- 1) przekroczył 60 rok życia,

2) jest dotknięty ułomnością, utrudniającą sprawowanie urzędu,

3) nie mieszka na obszarze powiatu morskiego.

(2) O dopuszczalności odmowy przyjęcia stanowiska ławnika orzeka ostatecznie przewodniczący Portowej Komisji Rozjemczej.

(3) W razie zwolnienia ławnika w przypadkach, przewidzianych w ust. 1 paragrafu niniejszego i w § 7, przewodniczący powołuje na ławnika inną osobę.

(4) Uchylenie się ławnika od objęcia tego stanowiska pociąga za sobą skutki, przewidziane w § 36.

§ 7. Minister Opieki Społecznej na wniosek przewodniczącego Portowej Komisji Rozjemczej może pozbawić stanowiska ławnika, jeżeli:

- a) co do niego zajdą lub staną się wiadomymi okoliczności, które uniemożliwiają mu zajmowanie stanowiska ławnika (§§ 5 i 6),
- b) stał się winnym poważnego naruszenia swoich obowiązków urzędowych, a w szczególności jeżeli pomimo wezwania przewodniczącego nie bierze udziału w posiedzeniach Komisji.

II. Strony.

§ 8. (1) Portowa Komisja Rozjemcza wzywa w charakterze uczestników zatargu zbiorowego:

- a) ze strony pracodawców — wszystkie związki (stowarzyszenia zawodowe lub gospodarcze) pracodawców portowych, oraz, w miarę potrzeby, — poszczególnych pracodawców portowych niezrzeszonych,
- b) ze strony pracowniczej — wszystkie stowarzyszenia pracownicze robotników portowych, zarejestrowane na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 października 1932 r. o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) jako związki zawodowe wyłącznie pracownicze.

(2) W razie nieistnienia na terenie portu stowarzyszeń (związków zawodowych) pracowniczych, lub uchylenia się ich od uczestnictwa w postępowaniu przed Portową Komisją Rozjemczą, Komisja może wydać orzeczenie wprost, lub po dopuszczeniu w charakterze uczestnika postępowania delegacji pracowniczej (§ 9 ust. 4).

§ 9. (1) Uczestnicy zatargu biorą udział w posiedzeniach Portowej Komisji Rozjemczej bądź osobiście, bądź przez swych pełnomocników, przyczem pełnomocnikami pracodawców mogą być osoby przez nich zatrudnione.

(2) Osoby, występujące w imieniu stowarzyszeń, powinny posiadać upoważnienie na piśmie, wydane przez statutowo przewidziany organ stowarzyszenia.

(3) Do pełnomocnictw, udzielanych przez poszczególnych pracodawców, mają zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

(4) Delegacja pracownicza przed dopuszczeniem jej do udziału w charakterze uczestnika postępowania obowiązana jest złożyć dowody, wykazujące, w jaki sposób została wyłoniona. Dowody te przed rozpatrzeniem ich przez Portową Komisję Rozjemczą powinny być zaopiniowane przez właściwego obwodowego Inspektora Pracy.

III. Ogólne zasady działalności.

§ 10. (1) Czynności członka Portowej Komisji Rozjemczej wykonywane są honorowo.

(2) Powołanie funkcjonariusza państwowego lub samorządowego na członka Komisji stanowi delegację urzędową, wykonywaną z ramienia jego władzy przełożonej na jej koszt.

§ 11. (1) Siedziba Portowej Komisji Rozjemczej mieści się w urzędzie Inspekcji Pracy w Gdyni, gdzie przechowywane są też wszelkie akta Komisji.

(2) Wszelkich środków technicznych, potrzebnych do urzędowania Portowej Komisji Rozjemczej, udziela na wniosek przewodniczącego Komisji właściwy Okręgowy Inspektor Pracy. W szczególności Inspektor Pracy powinien dostarczyć Komisji lokalu oraz przydzielić na czas prac Komisji urzędnika Inspekcji Pracy w charakterze sekretarza Komisji.

(3) Doręczanie pism i wezwań Komisji odbywa się za pośrednictwem właściwego miejscowo urzędu Inspekcji Pracy zgodnie z przepisami o postępowaniu administracyjnym.

§ 12. Postępowanie przed Portową Komisją Rozjemczą jest wolne od wszelkich opłat.

§ 13. (1) W razie zgłoszenia wspólnego wniosku przez wszystkich uczestników zatargu, Portowa Komisja Rozjemcza może zawiesić na czas przez nią określony postępowanie celem umożliwienia polubownego zakończenia zatargu.

(2) Po bezskutecznym upływie okresu zawieszenia postępowanie przed Komisją zostaje automatycznie wznowione.

IV. Nadzór.

§ 14. Minister Opieki Społecznej czuwa nad działalnością Portowej Komisji Rozjemczej, zwłaszcza nad niezależnością obrad Komisji od wpływów postronnych, tudzież nad sprawnością jej urzędowania.

V. Tryb postępowania.

§ 15. (1) W celu zwołania Portowej Komisji Rozjemczej właściwy Okręgowy Inspektor Pracy bądź z własnej inicjatywy, bądź w razie uwzględnienia podania zainteresowanych osób lub organizacji występuje do przewodniczącego Portowej Komisji Rozjemczej z wnioskiem o wydanie potrzebnych zarządzeń dla rozpoczęcia czynności przez Komisję.

(2) W podaniu należy wykazać:

- a) że pomiędzy pracodawcami a robotnikami portowymi wynikł zatarg zbiorowy, — oraz

b) że zatarg ten nie może być załatwiony w drodze polubownej.

§ 16. (1) Na skutek wystąpienia Okręgowego Inspektora Pracy przewodniczący Portowej Komisji Rozjemczej zwołuje posiedzenie gospodarcze z udziałem tylko członków, wyznaczonych przez Urząd Morski i Komisarjat Rządu, na którym ustala się skład kompletu orzekającego, termin i miejsce rozprawy, oraz kogo należy wezwać w charakterze uczestników zatargu.

(2) Po odbyciu posiedzenia gospodarczego przewodniczący wydaje wszelkie niezbędne zarządzenia celem przygotowania rozprawy.

§ 17. Przewodniczący Portowej Komisji Rozjemczej kieruje rozprawą i czuwa nad prawidłowym jej biegiem, a w szczególności przewodniczy na posiedzeniach oraz wydaje zarządzenia, związane ze zwołowaniem posiedzeń Komisji, ustalaniem miejsca i terminów tych posiedzeń, zbieraniem i zabezpieczaniem dowodów, badaniem świadków i biegłych oraz ogłaszaniem orzeczenia.

§ 18. (1) W razie niestawiennictwa któregośkolwiek z uczestników zatargu Komisja decyduje, czy rozprawa ma być prowadzona, przerwana lub odroczone.

(2) Rozprawa powinna być odroczone, jeżeli któremukolwiek z uczestników nie doręczono zaawizowania.

§ 19. (1) Rozprawy Komisji są niejawne, jednak przewodniczący Komisji może dopuścić na wniosek stron lub z urzędu obecność na rozprawie osób imiennie oznaczonych.

(2) Zezwolenie powyższe może być w każdej chwili przez przewodniczącego cofnięte.

§ 20. (1) W sprawie powodów wyłączenia członków Portowej Komisji Rozjemczej ma odpowiednie zastosowanie przepis art. 54 kodeksu postępowania cywilnego.

(2) O wyłączeniu członka Portowej Komisji Rozjemczej rozstrzyga przewodniczący ostatecznie, o ile zaś chodzi o osobę przewodniczącego — rozstrzyga ostatecznie Minister Opieki Społecznej.

§ 21. Wnioski co do właściwości Komisji i co do wyłączenia członków Komisji powinny być zgłoszone nie później, niż przed przystąpieniem do rozprawy przedmiotu zatargu.

§ 22. Po otwarciu rozprawy merytorycznej przewodniczący obowiązany jest zwrócić się do stron z propozycją polubownego zakończenia zatargu. Jeżeli polubowne zakończenie nie nastąpi, Komisja przystępuje do rozpatrzenia sprawy. Przedstawienie stanu sprawy może być powierzone przez przewodniczącego jednemu z członków Komisji.

§ 23. (1) Portowa Komisja Rozjemcza ma prawo badać świadków i biegłych, tudzież zbierać wszelkie potrzebne dowody.

(2) Komisja może z urzędu lub na wniosek uczestników zatargu zaprzysiąc świadka lub biegłego. Przysięgę względnie zapewnienie o zeznawaniu prawdy odbiera przewodniczący według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

§ 24. Komisja może zasięgać informacji od władz i urzędów; informacje urzędowe, udzielone Komisji z zastrzeżeniem ich poufności, nie mogą być ujawniane.

§ 25. (1) Tajemnice handlowe i techniczne badanych przedsiębiorstw, udzielane Komisji, mają z urzędu zastrzeżoną ich poufność.

(2) Ponadto Komisja zarówno z własnej inicjatywy, jak i na żądanie osób interesowanych może orzec o poufności złożonych zeznań i otrzymanych informacji.

(3) Członkom Portowej Komisji Rozjemczej i biegłym obowiązuje dochowanie tajemnicy.

§ 26. Zarówno członkowie Komisji, jak i uczestnicy zatargu uprawnieni są do zadawania pytań świadkom i biegłym; jednak przewodniczący może uchylić pytanie, które uzna za niewiążące się ze sprawą.

§ 27. W toku rozprawy przewodniczący udziela głosu uczestnikom we wszystkich sprawach, związanych z zatargiem, przestrzegając zasady, że jeżeli w jakiegokolwiek kwestji jeden z uczestników zabiera głos, prawo głosu służy również wszystkim innym uczestnikom zatargu.

§ 28. O ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej, do postępowania dowodowego przed Portową Komisją Rozjemczą, w szczególności do badania świadków i biegłych, oględzin na miejscu, składania i sprawdzania ksiąg i dokumentów, mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Czynności spełniane według kodeksu postępowania cywilnego przez przewodniczącego sądu wykonywa przewodniczący Komisji, czynności zaś sędziego wyznaczonego — jeden z członków Komisji, delegowany przez przewodniczącego.

§ 29. (1) Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego następują przemówienia uczestników zatargu.

(2) Na żądanie przewodniczącego uczestnicy zatargu obowiązani są określić swoje stanowisko we wszystkich kwestjach, związanych z zatargiem.

(3) Kolejność przemówień ustala przewodniczący, przestrzegając zasady, aby pierwsi przemawiali uczestnicy zatargu, którzy zażądali zmiany dotychczasowych warunków pracy.

§ 30. Po wyczerpaniu głosów uczestników przewodniczący wzywa po raz ostatni strony do polubownego załatwienia zatargu, poczem zamyka rozprawę i zarządza naradę w celu wydania orzeczenia.

§ 31. Narada Portowej Komisji Rozjemczej jest tajna i nikt poza członkami Komisji, a w razie potrzeby i jej sekretarzem, obecny na niej być nie może.

§ 32. (1) Orzeczenie Portowej Komisji Rozjemczej zapada większością głosów, przy równej liczbie głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

(2) Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie Komisji.

(3) Gdyby niektórzy członkowie Komisji odmówili podpisania orzeczenia, wydanego z udziałem ławników, jest ono ważne, jeżeli zostanie podpisane przez większość członków Komisji, w tej liczbie przez wszystkich członków, wyznaczonych przez władze rządowe.

(4) W razie odmowy położenia podpisu przez członka Komisji, przewodniczący czyni na orzeczeniu wzmiankę o przyczynach odmowy.

§ 33. (1) Orzeczenie Portowej Komisji Rozjemczej rozstrzyga wszystkie sporne kwestje pomiędzy stronami, dotyczące warunków pracy.

(2) Orzeczenie nie ma skutków prawnych dla spraw, które przed jego wydaniem zostały wniesione do sądu, chyba, że sąd uzna prawomocnie swoją niewłaściwość lub strony zgodnie zgłoszą wniosek o umorzenie postępowania sądowego.

§ 34. Każdy członek Komisji niezależnie od podpisania orzeczenia (§ 32) ma prawo złożyć umotywowane oświadczenie o zajęciu odrębnego stanowiska.

§ 35. Obecny na posiedzeniu sekretarz Komisji prowadzi protokół jej obrad, który podpisują przewodniczący i sekretarz.

§ 36. (1) W razie nieistnienia organizacji pracodawców lub pracowników, uchylenia się ich od przedstawienia kandydatów na ławników, jak również uchylenia się ławników od udziału w obradach Portowej Komisji Rozjemczej, Komisja prowadzi rozprawę i orzeka w składzie trzech przedstawicieli władz rządowych.

(2) Jeżeli część ławników jednej ze stron (pracodawców lub pracowników) uchyli się od udziału w Komisji, wówczas liczba ławników strony drugiej zostaje tak zmniejszona, aby po obu stronach liczba ich była równa. Wyznaczenie osób, które mają pozostać w komplecie, następuje za wspólnym porozumieniem ławników strony, w której winno nastąpić zmniejszenie liczby ławników, lub w razie braku wspólnego porozumienia — na skutek decyzji przewodniczącego.

§ 37. Przewodniczący Komisji podaje orzeczenie rozjemcze do wiadomości uczestnikom zatargu, poczem w ciągu siedmiu dni doręcza im na piśmie orzeczenie wraz z motywami, wzywając strony do przyjęcia orzeczenia, oraz wyznacza termin siedmiu dni od daty doręczenia orzeczenia na zgłaszanie sprzeciwów.

§ 38. (1) Sprzeciw może być wniesiony przez uczestnika zatargu, który uważa, iż orzeczenie narusza jego prawa lub interesy.

(2) Sprzeciwy wnoszone są do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem przewodniczącego Portowej Komisji Rozjemczej.

VI. Przyjęcie orzeczenia.

§ 39. (1) Przyjęcie orzeczenia może być dokonane przez uczestników zatargu:

a) pisemnie — lub

b) ustnie przez oświadczenie do protokołu na posiedzeniu Portowej Komisji Rozjemczej.

(2) Niewniesienie sprzeciwu przeciwko orzeczeniu w terminie, wyznaczonym w myśl § 37, uważa się za przyjęcie orzeczenia.

§ 40. Orzeczenie Portowej Komisji Rozjemczej może być przyjęte zgóry przez wszystkich uczestników zatargu łącznie przed jego wydaniem i w tym przypadku nabiera mocy prawnej niezwłocznie po ogłoszeniu (§ 37).

§ 41. Nieprzyjęcie orzeczenia przez wniesienie przeciwko niemu sprzeciwu przez któregośkolwiek z uczestników zatargu powoduje, iż orzeczenie Portowej Komisji Rozjemczej nie nabiera mocy prawnej wobec żadnego z pozostałych uczestników zatargu.

§ 42. Portowa Komisja Rozjemcza może uznać układ, zawarty przez wszystkich uczestników zatargu podczas postępowania Komisji, za orzeczenie Portowej Komisji Rozjemczej, przyjęte przez strony.

VII. Zatwierdzenie orzeczenia.

§ 43. (1) W przypadku, gdy orzeczenie nie zostało przyjęte przez któregośkolwiek z uczestników zatargu w terminie, wyznaczonym w myśl § 37, przewodniczący przedstawia orzeczenie wraz z aktami sprawy Ministrowi Opieki Społecznej.

(2) Minister Opieki Społecznej może zatwierdzić orzeczenie, jeżeli ważne interesy gospodarcze i społeczne tego wymagają.

§ 44. (1) Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej o zatwierdzeniu orzeczenia stanowi o uchyleniu wszystkich sprzeciwów, zgłoszonych do orzeczenia.

(2) Zarządzenie o zatwierdzeniu orzeczenia wraz z tekstem orzeczenia zostają ogłoszone w „Monitorze Polskim”. Orzeczenie zatwierdzone przez Ministra Opieki Społecznej wchodzi w życie w dacie oznaczonej w powyższym zarządzeniu.

VIII. Uchylenie orzeczenia przed terminem.

§ 45. Jeżeli warunki gospodarcze od czasu wydania orzeczenia ulegną znacznej zmianie, każdy z uczestników zatargu, zakończonego orzeczeniem

Portowej Komisji Rozjemczej, może zgłosić do Ministra Opieki Społecznej wniosek o uchylenie orzeczenia przed upływem terminu ważności orzeczenia.

§ 46. O zgłoszeniu wniosku, wymienionego w § 45, Minister Opieki Społecznej zawiadamia wszystkich uczestników odnośnego zatargu i udziela im terminu nie krótszego, niż dni 14 na zakomunikowanie swego stanowiska.

§ 47. Po upływie terminu, udzielonego w myśl § 46, Minister Opieki Społecznej wydaje decyzję w sprawie przedterminowego uchylenia orzeczenia.

IX. Przepis końcowy.

§ 48. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*
